

ROMÂNIA

SECȚIA A IV-A PENTRU LITIGII DE MUNCĂ ȘI ASIGURĂRI SOCIALE
Complet A1

Dosar nr. 657/112/2017

ÎNCHEIERE

Ședința publică din data de 5 martie 2018

Instanța constituită din:

PREȘEDINTE:

JUDECĂTOR:

GREFIER:

La ordine fiind apelul declarat de reclamantul împotriva sentinței
civile nr. 807/F din 5 septembrie 2017 pronunțate de Tribunalul în dosarul nr.
657/112/2017 privind și pe intimata
având ca obiect recalculare pensie.

La apelul nominal făcut în ședință publică se constată lipsa părților de la dezbateri.

Procedura de citare este legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei constatându-se că părțile și-au exprimat punctul de vedere cu privire la sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu o întrebare preliminară, în temeiul art. 519 Cod procedură civilă.

Curtea urmează a dispune sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu o întrebare preliminară cu privire la luarea în considerare la stabilirea pensiei a veniturilor cu titlu „ajutor energie” a salariaților din acest domeniu și suspendă judecata prezentei cauze în temeiul art. 520 alin.2 Cod procedură civilă.

CURTEA

I. În urma deliberării, în conformitate cu prevederile art. 519 Cod proc.civ., constată admisibilitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție, motivat de faptul că:

1. 1. de lămurirea modului de interpretare/aplicare a dispozițiilor art. 165 din Legea nr. 263/2010 depinde soluționarea pe fond a cauzei, întrucât ceea ce urmărește reclamantul în prezenta cauză este recalcularea pensiei sale cu luarea în considerare a veniturilor reprezentând „ajutor contravaloare energie electrică”

2. problema de drept enunțată este nouă, deoarece, prin consultarea jurisprudenței, s-a constatat că asupra acestei probleme Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat printr-o altă hotărâre, iar problema de drept nu face obiectul unui recurs în interesul legii. De asemenea, chestiunea juridică este nouă, în sensul că nu s-a conturat o practică statornică și îndelungată asupra acestui tip de litigii, pentru a se putea vorbi despre cristalizarea unei jurisprudențe constante asupra acestei chestiuni juridice.

3. problema de drept este una calificată, necesitând cu pregnanță o interpretare unitară asupra sa, în scopul asigurării egalității de tratament cetățenilor cărora li se aplică.

II. Expunerea succintă a procesului:

Prin acțiunea înregistrată pe rolul Tribunalului _____, reclamantul a solicitat obligarea Casei Județene de Pensii _____ la recalcularea pensiei sale, cu luarea în considerare a tuturor veniturilor realizate potrivit adeverinței nr. 24279/18.05.2016 emisă de Societatea Filiala de Distribuție a Energiei Electrice, _____, venituri reprezentând ajutor contravaloare energie electrică, ajutoare acordate cu ocazia unor evenimente – Paști, Crăciun, ziua electricianului etc. - care nu au fost înregistrate în carnetul de muncă, dar pentru care s-a achitat CAS. În drept, reclamantul a invocat dispozițiile art. 107, art. 153 și art. 165 alineatul 2 din Legea 263/2010.

Prin întâmpinare, pârâta Casa Județeană de Pensii _____ arată că aceste sume nu pot fi luate în considerare la stabilirea punctajului deoarece nu sunt prevăzute ca sporuri cu caracter permanent nici în legislația aplicabilă la data stabilirii dreptului de pensie și nici în legislația anterioară actualei legi. Arată că acestea nu se regăsesc în nici o reglementare legală, angajatorul neconfirmând elemente noi de salarizare pe lângă cele care au fost avute în vedere ca venit brut ce a fost luat în calculul pensiei. Angajatorul indică contractul colectiv de muncă la nivel de ramură de activitate ca temei al acordării respectivelor sume, însă acesta producere efecte doar între părți și nu poate întemeia valorificarea acestor sume ca sporuri cu caracter permanent, după cum nu poate garanta că pentru aceste categorii de venituri era obligatorie reținerea și virarea contribuției de asigurări sociale și nici ca acest lucru s-a făcut.

Prin sentința civilă numărul 807 din 5 septembrie 2017 a Tribunalului _____ a fost admisă acțiunea și s-a dispus obligarea pârâtei la emiterea unei noi decizii de pensii în urma valorificării veniturilor înscrise în adeverința la rubrica „ajutor energie”.

Pentru a dispune astfel, tribunalul a reținut că „în temeiul art. 7.35 din contractul colectiv de muncă anterior anului 1997, salariaților li se acorda o cotă anuală gratuită de 2700 kwh. Ulterior, odată cu aplicarea contractului colectiv de muncă la nivelul RENEL/1997, salariații au beneficiat, conform art. 4.90, de contravaloarea unei cote anuale de 3600 kwh, repartizată egal pe fiecare lună, beneficiind practic de contravaloarea a 300 kwh pe lună. Acest ajutor a fost unul periodic, acordat lunar în baza unor contracte colective de muncă, constituind astfel un drept salarial negociat de părți. Angajatorul a achitat contribuția de asigurări sociale, așa cum rezultă din adeverința nr. 24279/2016 și din adresa nr. 36277/2017.

Fiind un drept salarial cu caracter permanent, pentru care s-au achitat contribuțiile de asigurări sociale, principiul contributivității reclamă includerea acestor venituri în calculul punctajului pensiei, pretenția reclamantului fiind întemeiată sub acest aspect”.

Împotriva acestei sentinței au declarat apel ambele părți, apelul pârâtei tinzând tocmai la respingerea acestor pretenții, care au fost încuviințate prin sentința pronunțată.

III. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea problemei de drept:

1. Reclamantul consideră că aceste venituri trebuie luate în considerare potrivit principiului contributivității, fie ca sporuri cu caracter permanent, conform dispozițiilor art. 165 alin. 2 din Legea nr. 263/2010, pe care a invocat-o în cererea introductivă de instanță, fie, așa cum arată în întâmpinarea pe care a formulat-o la apelul pârâtei, ca venituri incluse în salariile brute, conform dispozițiilor art. 165 alin. 2 lit. c) din aceeași lege, în raport de prevederile de la pct. 19 din Normele de aplicare a Legii nr. 19/2000 aprobate prin Ordinul MMSS nr. 40/2011, relative la înțelesul sintagmei „venit brut realizat lunar”. Subliniază că aceste venituri nu au fost exceptate de la plata CAS, angajatorul fiind obligat să vireze CAS aferent acestor venituri, altfel fiind obligat, potrivit dispozițiilor art. 3 alin. 3 din Decretul nr. 389/1972 (introdus prin Legea nr. 49/1992), să plătească penalități de 0,2 % pentru fiecare zi

de întârziere, respectiv 10 % și 20 % din suma datorată, potrivit art. 3 astfel cum a fost modificat prin O.U.G. nr. 2/1999. Or, arată acesta că sumele cuprinse în adeverință nu au fost exceptate de la plata CAS și că în arhiva societății nu există procese verbale de control care să constate nerespectarea legislației referitoare la calculul și plata contribuției de asigurări sociale. În același sens, invocă dispozițiile de la pct. 1, lit. c) din Precizările nr. 181679/10.07.1992 privind aplicarea prevederilor Legii nr. 49/1992 pentru modificarea și completarea unor reglementări din legislația de asigurări sociale. Totodată, aceste venituri nu se regăsesc printre cele enumerate în anexa nr. 15, pct. VI „mențiune” din H.G. nr. 257/2011, putând fi valorificate ca sume contributive. Se întemeiază și pe dezlegările date de Înalta Curte de Casație și Justiție prin deciziile în interesul legii nr. 19/2012 și nr. 19/2011.

2. Pârâta Casa Județeană de Pensii a arătat prin apelul formulat că angajatorul atestă viramentele CAS ancorat pe baze legale generice, ca obligație exclusivă ce revenea angajatorului per ansamblu/per total angajați, și nu ca temeieri legale ale reținerii și virării contribuției de asigurări sociale datorate de angajat pentru aceste sume. Arată că mențiunile generice de plată a CAS-ului nu califică aceste sume nici ca sporuri cu caracter permanent și nici ca venituri asupra cărora s-a datorat, calculat și reținut această contribuție. Subliniază că contractul colectiv de muncă la nivel de ramură de activitate produce efecte doar între părți și nu poate întemeia sau califica aceste sume ca sporuri cu caracter permanent sau a garanta că pentru aceste categorii de venituri era obligatorie reținerea și virarea contribuției de asigurări sociale și nici că acest lucru se făcuse inclusiv pe această categorie de venit. Apreciază greșită atribuirea de către instanță a caracterului de permanență acestor venituri, prin asimilarea caracterului de permanență al sporurilor, pe singurul temei al periodicității ca elemente de natură salarială. Apreciază apelanta că aceste sume plătite în baza CCM au la origine câteva acte normative: Decretul numărul 240/1982 - articolele 24, 25; Legea nr. 57/1974 – art. 51; Legea nr. 1/1977 – art. 11, 12; Legea nr. 32/1991 – art. 2; Decretul nr. 389/1972 – art. 2; Decretul nr. 153/1980 – art. 13. Din coroborarea acestor prevederi legale rezultă că această categorie de venit intitulată de emitentul adeverinței „ajutor de energie” se încadrează în sfera veniturilor exceptate de la plata contribuției de asigurări sociale, fiind venituri realizate din fonduri de participare la beneficii, fonduri de premiere, compensații. Conform Decretului nr. 389/1972 modificat prin Legea nr. 49/1992, contribuțiile se achitau de unitate prin virarea unor sume egale cu o cotă procentuală asupra câștigului brut realizat de întregul personal angajat, existând o contribuție individuală aplicată drepturilor salariale ale angajatului. Potrivit art. 2 din Decretul nr. 389/1972, contribuția de asigurări sociale nu se datora asupra premiilor acordate de angajatori din beneficiile realizate. Cât privește raportarea tribunalului la decizia numărul 19/2012 pronunțată în interesul legii, subliniază apelanta că potrivit legislației sub imperiul căreia au fost realizate/acordate aceste venituri, angajatorul nu datora contribuția de asigurări sociale și angajatul nu datora contribuția, întrucât aceste venituri nu au făcut parte din baza de calcul al pensiilor potrivit legislației anterioare. Mai arată apelanta că aceste ajutoare nu reprezintă nici sporuri acordate de ministerul de resort, fiind calificate de lege drept compensații acordate ca mod de participare la beneficii, ca forme de premiere, exceptate de la plata contribuțiilor de asigurări sociale.

IV. Punctul de vedere motivat al completului de judecată:

1. **redarea normei de drept interne ce urmează a fi supusă dezlegării Înaltei Curți de Casație și Justiție**, cu indicarea exactă a actului normativ și materiei de drept căreia se circumscrie problema de drept:

LEGEA nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice

ART. 165

(1) La determinarea punctajelor lunare, pentru perioadele anterioare datei de 1 aprilie 2001, se utilizează salariile brute sau nete, după caz, în conformitate cu modul de înscriere a acestora în carnetul de muncă, astfel:

- a) salariile brute, până la data de 1 iulie 1977;
- b) salariile nete, de la data de 1 iulie 1977 până la data de 1 ianuarie 1991;
- c) salariile brute, de la data de 1 ianuarie 1991.

(2) La determinarea punctajelor lunare, pe lângă salariile prevăzute la alin. (1) se au în vedere și sporurile cu caracter permanent care, după data de 1 aprilie 1992, au făcut parte din baza de calcul a pensiilor conform legislației anterioare și care sunt înscrise în carnetul de muncă sau sunt dovedite cu adeverințe eliberate de unități, conform legislației în vigoare.

H.G. nr. 257 din 20 martie 2011 pentru aprobarea Normelor de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice (NORME din 20 martie 2011)

Anexa 15
la norme

**SPORURILE, INDEMNIZAȚIILE ȘI MAJORĂRILE DE RETRIBUȚII
TARIFARE**

care, potrivit legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001, au făcut parte din baza de calcul a pensiilor și care se utilizează la determinarea punctajului mediu anual

(...)

IV. Alte sporuri acordate de către ministerele de resort, conform prevederilor actelor normative în vigoare în diverse perioade, evidențiate împreună cu salariile aferente în statele de plată și pentru care s-a datorat și s-a virat contribuția de asigurări sociale.

V. Sporuri cu caracter permanent, în conformitate cu prevederile Legii nr. 49/1992 pentru modificarea și completarea unor reglementări din legislația de asigurări sociale:

- sporul de vechime în muncă (a se vedea pct. I);
- sporul pentru lucru în subteran, precum și pentru lucru pe platformele marine de foraj și extracție;
- indemnizația de zbor;
- sporul pentru condiții grele de muncă;
- sporul pentru lucrul sistematic peste programul normal;
- sporul pentru exercitarea unei funcții suplimentare;
- alte sporuri cu caracter permanent prevăzute de legislația specifică fiecărui domeniu de activitate sau prevăzute în contractele colective și individuale de muncă.

Mențiune: Aceste sporuri se utilizează la determinarea punctajului mediu anual atât pentru perioadele anterioare, cât și pentru cele ulterioare datei de 1 aprilie 1992, data intrării în vigoare a prevederilor Legii nr. 49/1992.

VI. Adeverințele prin care se dovedesc aceste sporuri vor cuprinde:

- datele de identificare a persoanei;
- denumirea unității;
- perioada în care s-a lucrat, cu indicarea datei de începere și de încetare a raportului de muncă;
- funcția, meseria sau specialitatea exercitată;
- denumirea sporurilor, procentul sau suma acordată;
- perioada în care a primit sporul și temeiul în baza căruia s-a acordat;

• adeverințele vor purta număr, data eliberării, ștampila unității, precum și semnătura celui care angajează unitatea sau a persoanei delegate în acest sens de conducerea unității.

Adeverințele privind sporurile cu caracter permanent acordate în perioadele anterioare datei de 1 aprilie 2001 se vor prezenta numai în situațiile în care aceste sporuri nu sunt înregistrate în carnetul de muncă.

Mențiune: Nu sunt luate în calcul la stabilirea punctajului mediu anual întrucât nu au făcut parte din bază de calcul a pensiilor, conform legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001:

- formele de retribuire în acord sau cu bucata, în regie ori după timp, pe bază de tarife sau cote procentuale;
- participarea la beneficii a oamenilor muncii din unitățile economice;
- premiile anuale și premiile acordate în cursul anului pentru realizări deosebite;
- recompensele cu caracter limitat, acordate personalului din unele sectoare de activitate;
- diurnele de deplasare și de delegare, indemnizațiile de delegare, detașare și transfer;
- drepturile de autor;
- drepturile plătite potrivit dispozițiilor legale, în cazul desfacerii contractului de muncă;
- al treisprezecelea salariu;
- formele de retribuire definite sub sintagma "plata cu ora", acordate cadrelor didactice și specialiștilor din producție sau din alte domenii de activitate pentru activitatea didactică de predare, seminare, lucrări practice, desfășurate în afara obligațiilor de muncă de la funcția de bază, pentru acoperirea unor posturi vacante sau ai căror titulari lipseau temporar, precum și pentru îndeplinirea unor activități didactice pentru care nu se justifică înființarea unor posturi;
- formele de retribuire pentru "orele suplimentare" realizate peste programul normal de lucru;
- sporul acordat pentru personalul didactic care îndrumă practica psihopedagogică și care asigură perfecționarea de specialitate a învățătorilor și educatorilor;
- indemnizațiile de muncă nenormată;
- compensațiile acordate conform decretelor nr. 46/1982 și nr. 240/1982;
- alte sporuri care nu au avut caracter permanent.

DECRETUL nr. 389/1972 cu privire la contribuția pentru asigurările sociale de stat

ART. 1

Unitățile socialiste de stat, organizațiile cooperatiste, alte organizații obștești, orice alte persoane juridice, precum și persoanele fizice, care folosesc personal salariat, sunt datorate să verse la bugetul asigurărilor sociale de stat, o contribuție de 15% asupra câștigului brut realizat de personalul lor salariat, de persoanele care se califică la locul de muncă sau care urmează cursuri de perfecționare profesională, precum și asupra sumelor primite de ucenici, elevi ai școlilor profesionale, pe timpul cât fac practica în producție, indiferent de forma în care se realizează aceste venituri, de fondul din care se plătesc și de durata contractului de muncă.

ART. 2

Contribuția pentru asigurările sociale de stat nu se datorează asupra sumelor reprezentând: drepturile plătite asiguraților din fondurile asigurărilor sociale de stat; drepturile plătite potrivit dispozițiilor legale în cazul desfacerii contractelor de muncă.

ART. 3

Calcularea, precum și depunerea contribuțiilor prevăzute la articolul 1 se fac lunar în contul asigurărilor sociale de stat, o dată cu plata chenzinei a doua a salariilor, cu excepția persoanelor fizice care plătesc contribuția trimestrial până în ultima luna a trimestrului respectiv.

În cazul în care unitățile au plătit, potrivit dispozițiilor legale în vigoare, direct personalului unele drepturi de asigurări sociale, ele vor depune în contul asigurărilor sociale de stat numai diferența dintre sumele reprezentând contribuția datorată și drepturile de asigurări sociale plătite.

LEGE nr. 49 din 25 mai 1992 pentru modificarea și completarea unor reglementări din legislația de asigurări sociale

Decretul nr. 389/1972 cu privire la contribuția pentru asigurările sociale de stat se modifica și se completează după cum urmează:

1. Alineatul 1 al articolului 1 va avea următorul cuprins:

"Pentru persoanele juridice și fizice care folosesc personal salariat, contribuția asigurărilor sociale de stat se stabilește diferențiat, astfel:

- 35% asupra câștigului brut realizat de salariații încadrați în grupa I de munca;
- 30% asupra câștigului brut realizat de salariații încadrați în grupa a II-a de munca;
- 25% asupra câștigului brut realizat de celelalte categorii de salariați;
- 15% asupra salariului brut primit, dar nu mai puțin decât salariul minim brut pe țara, în cazul personalului casnic angajat de persoane fizice pentru îngrijirea persoanelor în vârstă, handicapatilor și a copiilor." (...)

6. După alineatul 2 al articolului 3 se introduc două alineate noi, cu următorul cuprins:

"Neplata contribuției de asigurări sociale și pentru pensia suplimentară la termenele prevăzute atrage majorarea sumelor datorate cu 0,2% pentru fiecare zi de întârziere, fără ca majorările calculate să depășească suma datorată. Sumele reprezentând majorările de întârziere se fac venit la bugetul asigurărilor sociale de stat.

Controlul încasării veniturilor asigurărilor sociale de stat și a celor privind pensia suplimentară se asigură de organele Ministerului Muncii și Protecției Sociale, care vor fi constituite, în acest scop, prin hotărâre a Guvernului."

Precizările nr. 181679/10.07.1992 privind aplicarea prevederilor Legii nr. 49/1992 pentru modificarea și completarea unor reglementări din legislația de asigurări sociale.

1. Cu privire la contribuția pentru asigurările sociale de stat (...)

c) În conformitate cu prevederile art. 2 din Decretul nr. 389/1972, contribuția pentru asigurări sociale de stat nu se datorează asupra sumelor reprezentând:

- drepturile plătite asiguraților, potrivit legii, din fondurile asigurărilor sociale de stat și din fondurile proprii ale persoanelor juridice sau fizice la care salariatul își desfășoară activitatea (conform art. 3 pct. 7 din lege);
- drepturile plătite, potrivit dispozițiilor legale, în cazul desfacerii contractelor de munca, respectiv cele aferente muncii prestate în perioada preavizului de concediere;
- drepturile de autor sau de colaborator extern;
- drepturile pentru executarea de lucrări sau pentru prestarea de servicii pe baza de contracte civile, ori pentru alte categorii de lucrări care nu au la baza contracte de munca reglementate, ca atare, prin legislația muncii;
- sumele ce se acorda salariaților din profitul net de către societățile comerciale și regiile autonome;

- indemnizațiile primite de împuterniciții mandatați de Ministerul Economiei și Finanțelor și ministerele de resort, reprezentanți ai intereselor capitalului de stat, de membrii consiliului de administrație și de cenzori;

- indemnizațiile de delegare și detașare și indemnizațiile acordate personalului transferat în condițiile legii.

LEGEA nr. 57/1974 republicată, privind retribuirea după cantitatea și calitatea muncii

ART. 9

(1) Elementele sistemului de retribuire a muncii sunt următoarele:

a) retribuția tarifară, care constituie partea principală a retribuției totale și elementul determinant pentru stimularea ridicării continue a calificării personalului. Prin retribuție tarifară se înțelege retribuția stabilită pe baza rețelelor tarifare sau a listelor de funcții pentru muncitori și personal operativ și prin nomenclatoarele de funcții pentru personalul de execuție tehnic, economic, de alta specialitate, pentru personalul de conducere, precum și pentru cel administrativ, de deservire și de paza. Se stabilește următoarea pondere a retribuției tarifare în retribuția medie planificată:

- la muncitori și personalul operativ, circa 90%;

- la muncitorii din construcții-montaj, circa 88%;

- La personalul tehnic, economic, de alta specialitate, administrativ, de deservire și de paza, între 80-95%,

b) indemnizația de conducere sau cele care se acordă pentru unele activități suplimentare. Indemnizația de conducere se stabilește diferențiat, pe ramuri sau activități, după mărimea unității și complexitatea sarcinilor;

c) participarea la beneficii a oamenilor muncii din unitățile economice;

d) premii anuale pentru personalul din instituțiile de stat și alte unități stabilite de lege;

e) premii acordate în cursul anului pentru realizări deosebite în îndeplinirea sarcinilor în perioada respectivă, premii pentru economii de materiale și forța de muncă, precum și alte recompense cu caracter limitat ce se acordă personalului din unele sectoare de activitate pentru rezultatele deosebite obținute în îndeplinirea anumitor obiective specifice;

f) sporuri la retribuție acordate pentru vechime neîntreruptă în aceeași unitate, în scopul stimulării stabilității personalului;

g) retribuții majorate sau sporuri, pentru retribuirea diferențiată a muncii personalului care lucrează în condiții deosebite față de cele obișnuite.

(2) Retribuția tarifară, precum și alte venituri care se cuvin, potrivit legii, persoanelor care muncesc în unitățile socialiste de stat sunt efective și nu sunt supuse impozitului.

Impozitul pe fondul total de retribuire se suportă de unitățile socialiste.

ART. 51

(1) Fondul de participare a oamenilor muncii la beneficii se constituie anual, la dispoziția unității, pe baza rezultatelor economice ale anului anterior, din următoarele surse:

a) o cota din beneficiul realizat în cadrul prevederilor de plan, de până la 3% în medie pe economie. Cota pe ministere, celelalte organe centrale și consiliile populare județene și al municipiului București se stabilește, diferențiat, prin planul național unic de dezvoltare economico-socială;

b) o cota de până la 25% din beneficiile peste plan obținute prin reducerea cheltuielilor materiale și a celorlalte cheltuieli de producție;

c) o cota de până la 14% din beneficiile peste plan obținute prin depășirea valorii producției nete, ca urmare a depășirii producției fizice;

d) o cota de până la 8% din beneficiile peste plan obținute pe alte căi, dar nu mai mult de cota stabilită unității respective pentru participarea la beneficiul planificat;

e) o cota de până la 10% din beneficiul peste plan obținut de unitatea producătoare, proporțional cu depășirea exportului, în limita a 1,5% din valoarea exportului realizat peste plan. Cotele de constituire a fondului de participare în raport cu valoarea exportului peste plan se stabilesc prin planul național unic de dezvoltare economico-socială, în mod diferențiat, pe ministere, celelalte organe centrale și consiliile populare județene și al municipiului București, precum și pe relații.

(2) Defalcarea pe unități a cotelor de constituire a fondului de participare la beneficiul realizat în cadrul prevederilor de plan, precum și stabilirea cotelor din beneficiile peste plan, se fac, odată cu aprobarea planului anual al unității, de către ministere, celelalte organe centrale și consiliile populare județene și al municipiului București.

(3) Unitățile producătoare care depășesc exportul beneficiază și de fonduri în valuta în limita a 2% din valuta realizată peste plan, în vederea organizării de excursii colective în străinătate. Contravaloarea în lei a valutei respective se suportă din fondul de participare la beneficii, constituit la dispoziția întreprinderii, sau parțial ori integral, de către beneficiarii excursiei. Fondurile valutare pentru excursii colective în străinătate se repartizează direct întreprinderilor, în cadrul unei cote din fondul valutar total stabilit prin planul național unic de dezvoltare economico-socială, pentru turism. Fondurile repartizate pe întreprinderi pot fi folosite numai pentru personalul muncitor al acestora.

LEGE nr. 10 din 25 noiembrie 1972 - CODUL MUNCII

ART. 29

Persoanele încadrate în unitățile din industrie beneficiază de măsuri corespunzătoare de securitate și igiena a muncii, de echipament de lucru și de protecție, iar cei care lucrează în condiții vătămătoare și periculoase, de program de lucru redus, sporuri la salariu și de concedii suplimentare, potrivit legii.

ART. 90

În scopul creșterii inițiativei și a eforturilor pentru sporirea eficienței economice a producției, ținând seama de rezultatele bune obținute în munca, cu deosebire la realizarea indicatorilor calitativi, la promovarea progresului tehnic și aplicarea inovațiilor, pentru realizarea de economii de materiale și de forța de munca, se acordă gratificații anuale sau, după caz, premii în cursul anului.

ART. 76

(1) Între unitate, pe de o parte, și colectivul de oameni ai muncii, pe de alta parte, se încheie un contract colectiv de munca, menit să contribuie la organizarea superioară a muncii, la întărirea și mobilizarea tuturor eforturilor pentru îndeplinirea planului, la îmbunătățirea continuă a condițiilor de munca și de viața din unitate.

(2) Prin contractul colectiv se stabilesc măsurile pe care colectivele oamenilor muncii și conducerea unității se angajează să le ia în scopul utilizării mai bune a capacității de producție, al creșterii productivității muncii, reducerii consumurilor specifice și a prețului de cost, precum și pentru obținerea de economii și beneficii peste nivelul planificat, îmbunătățirea calității produselor, creșterea eficienței activității economice.

ART. 77

(1) Contractul colectiv de munca stabilește, în condițiile prevăzute de lege, formele de remunerare, de stimulare materială pentru economiile realizate în cursul anului, modul de utilizare a fondurilor ce rămân la dispoziția unității ca rezultat al depășirii sarcinilor de plan, pentru executarea unor investiții sociale: locuințe, vestiare, băi, creșe, cămine, dispensare, cantine-restaurant și altele similare; realizarea unor obiective de protecție a muncii, culturale și sportive.

(2) Contractul colectiv de munca dezbătut și aprobat de adunarea generală a oamenilor muncii se semnează din partea unității, pe baza împuternicirii organului de conducere colectivă, de către conducătorul ei, iar din partea colectivului de oameni ai muncii, de către președintele comitetului sindicatului.

ART. 78

(1) Contractul colectiv de munca se încheie anual. Prevederile din contractul colectiv de munca se aplica tuturor persoanelor încadrate în munca în unitate.

(2) Ministerele, celelalte organe centrale sau centralele economice, după caz, pot încheia cu uniunile sindicatelor pe ramura contracte colective de munca pe o durată de până la 5 ani, care să cuprindă principalele măsuri în vederea realizării prevederilor de plan, a aplicării legislației muncii, a îmbunătățirii condițiilor de munca și de viață în unitățile din sectoarele respective, precum și măsurile necesare în vederea realizării prevederilor contractelor colective din unități.

ART. 79

Neîndeplinirea obligațiilor asumate prin contractul colectiv constituie, pentru cei care se fac vinovați de aceasta, indiferent de funcția sau postul în care au fost încadrați, o încălcare a sarcinilor de serviciu, care atrage după caz, răspunderea disciplinară, materială sau penală.

ART. 80

Ministerele, celelalte organe centrale și comitetele executive ale consiliilor populare județene și al municipiului București, împreună cu organele sindicale corespunzătoare, controlează legalitatea prevederilor contractului colectiv de munca și modul în care acestea sunt aduse la îndeplinire.

ART. 81

(1) În Republica Socialistă România, pe măsura dezvoltării bazei tehnico-materiale a socialismului, a creșterii venitului național, se asigură ridicarea continuă a venitului național, se asigură ridicarea continuă a nivelului de trai al celor ce muncesc, al întregului popor.

(2) Prin sistemul de remunerare, stabilit prin lege, se realizează îmbinarea armonioasă a intereselor personale ale fiecăruia cu interesele întregii societăți, obținerea unor venituri în raport cu contribuția concretă pe care fiecare om al muncii o aduce la activitatea economică și social-culturală.

ART. 82

(1) La stabilirea remunerării persoanelor încadrate în munca se are în vedere rațională repartiție a venitului național, realizarea unui raport optim între fondul național de dezvoltare economico-socială și fondul de consum, în vederea progresului neîntrerupt al economiei naționale, ca o condiție esențială a ridicării continue a nivelului de viață al poporului.

(2) Remunerarea se face după cantitatea, calitatea și importanța socială a muncii, asigurându-se la munca egală remunerare egală. În vederea asigurării rolului stimulatив al salariului, la stabilirea remunerării se ține seama de complexitatea muncii, răspunderea și gradul de solicitare pe care acestea le implică, nivelul de pregătire profesională și vechimea cerută pentru îndeplinirea acelei munci; de asemenea, se urmărește asigurarea unor proporții corespunzătoare între salariile mari și cele mici ale persoanelor încadrate în munca, potrivit stadiului de dezvoltare a economiei naționale și principiului echității socialiste.

ART. 83

Prin lege se stabilește, în concordanță cu dezvoltarea planificată a economiei, salariul minim pe economie, avându-se în vedere nivelul productivității muncii, al venitului național, urmărindu-se satisfacerea nevoilor mereu crescânde ale oamenilor muncii și membrilor de familie.

ART. 84

(1) Salariul tarifar de încadrare se acordă în raport cu gradul de îndeplinire a sarcinilor de munca, astfel încât să constituie un stimulent pentru cei care își îndeplinesc în bune condiții sarcinile. Cei care obțin realizări deosebite în munca au posibilitatea să realizeze

venituri mai mari, iar cei care nu-și îndeplinesc obligațiile de munca urmează sa suporte în mod direct consecințele unei neîndepliniri.

(2) Neîndeplinirea integrala a sarcinilor atrage diminuarea corespunzătoare a salariului în limitele stabilite de lege. În cazul realizării ulterioare a sarcinilor de munca, suma reținută din salariu se restituie total sau parțial, după caz, potrivit legii.

Codul muncii (Legea nr. 53/2003)

ART. 160

Salariul cuprinde salariul de bază, indemnizațiile, sporurile, precum și alte adaosuri.

2. Redarea oricăror altor norme de drept interne apreciate a fi relevante pentru analiză:

În cele ce urmează, vor fi redate normele interne invocate de pârâta Casa Județeană de Pensii Bistrița Năsăud pentru a susține punctul său de vedere cu privire la faptul că aceste venituri, reprezentând ajutor contravaloarea energie electrică, nu reprezintă sporuri care trebuie luate în considerare la stabilirea cuantumului pensiei, ci sunt „venituri realizate din fonduri de participare la beneficii, fonduri de premiere, compensații”.

DECRETUL nr. 240 din 29 iunie 1982 privind stabilirea unor măsuri pentru gospodărirea judicioasă și reducerea în continuare a consumului de energie electrica, energie termica, gaze naturale și alți combustibili

ART. 24

În vederea compensării majorării prețurilor și tarifelor la combustibili, energie termica și gaze naturale prevăzute în prezentul decret, fondurile ce se acorda personalului muncitor și pensionarilor se stabilesc la nivelul unui an, în suma de 3436 milioane lei. Aceste fonduri se adaugă la cele prevăzute prin Decretul nr. 283/1979, în suma de 2504 milioane lei, astfel încât la nivelul unui an totalul fondurilor pentru compensarea majorărilor prețurilor și tarifelor la combustibili, energie și gaze naturale însumează 5940 milioane lei.

ART. 25

Compensațiile pentru majorările de prețuri și tarife stabilite potrivit prezentului decret, împreună cu cele prevăzute în Decretul nr. 283/1979, se acorda tuturor categoriilor de muncitori și maiștri, indiferent de nivelul retribuției, precum și celorlalte categorii de personal muncitor care au retribuții tarifare de până la 4000 lei lunar, diferențiat în raport cu numărul copiilor aflați în întreținere, în cadrul unor sume calculate anual astfel:

- pentru cei fără copii, 500 lei;
- pentru cei cu un copil, 650 lei;
- pentru cei cu doi și trei copii, 900 lei;
- pentru cei cu patru și cinci copii, 1250 lei;
- pentru cei cu șase sau mai mulți copii, 1400 lei.

Compensațiile ce se acorda personalului muncitor în suma de 2180 milioane lei stabilite prin Decretul nr. 283/1979, la care se adaugă cele determinate potrivit prevederilor prezentului decret în suma de 2866 milioane lei, reprezintă la nivelul unui an 5046 milioane lei și se asigura din fondul de participare a oamenilor muncii la realizarea producției, a beneficiarilor și la împărțirea beneficiilor sau din fondul de premiere anual.

Compensațiile pentru majorările de prețuri și tarife se plătesc trimestrial, în mod eșalonat, după cum urmează:

În trimestrele În trimestrele

	I și IV lei/trimestru	II și III lei/trimestru
- pentru cei fără copii	150	100
- pentru cei cu un copil	200	125
- pentru cei cu doi sau trei copii	300	150
- pentru cei cu patru și cinci copii	425	200
- pentru cei cu șase sau mai mulți copii	450	250

Acordarea sumelor reprezentând compensarea majorărilor de prețuri și tarife se face potrivit anexei nr. 3 la Decretul nr. 153/1980.

LEGEA nr. 1/1977 privind impozitul pe fondul total de retribuire al unităților de stat

ART. 11

Unitățile economice de stat și instituțiile de stat sunt obligate să plătească un impozit asupra fondului total de retribuire.

ART. 12

Fondul total de retribuire asupra căruia se calculează impozitul prevăzut la art. 11 cuprinde retribuțiile tarifare, indemnizațiile, premiile, precum și orice alte drepturi prevăzute de lege pentru munca prestată.

În cazul în care, potrivit legii, o parte din retribuție se acorda în natura, contravaloarea produselor, calculată la prețurile cu amănuntul sau, în lipsa acestora, la prețurile de contractare sau de achiziție, se include în fondul total de retribuire.

LEGEA nr. 32/1991 republicată, privind impozitul pe salarii

ART. 2

Venitul sub forma de salariu și alte drepturi salariale impozabile cuprinde totalitatea sumelor primite în cursul unei luni, indiferent de perioada la care se referă și care sunt realizate din:

- a) salariile de orice fel;
- b) sporurile de orice fel;
- c) indemnizațiile de orice fel;
- d) recompensele și premiile de orice fel;
- e) sumele plătite din fondul asigurărilor sociale în caz de incapacitate temporară de munca și de maternitate;
- f) sumele plătite pentru concediul de odihnă;
- g) orice alte câștiguri, în bani și în natură, primite ca plată a muncii lor, de la persoanele fizice sau juridice, după caz, la care sunt angajați, inclusiv cele acordate în baza contractului colectiv de munca, cu excepția celor în natura acordate personalului casnic angajat;
- h) sumele plătite salariaților sub forma de indexare sau compensare, ca urmare a creșterii prețurilor și tarifelor;
- i) sumele plătite membrilor fondatori ai unei societăți comerciale, constituite prin subscripție publică, din cota de participare la profitul net, conform art. 30 din Legea nr. 31/1990.

Evaluarea produselor acordate ca plata în natura se face la prețul de vânzare practicat de unitate pentru produsele din producția proprie și la prețul de aprovizionare, pentru alte produse, iar în cazul serviciilor, pe baza tarifelor pentru aceste servicii. Prețurile și tarifele sunt cele practicate la data efectuării plății în natura.

DECRETUL nr. 153/1980 privind unele masuri referitoare la constituirea și utilizarea fondului de participare a oamenilor muncii la beneficii

ART. 13

Sumele reprezentând compensarea majorării prețurilor și tarifelor la energie electrică, termică și gaze naturale se stabilesc și se acorda întregului personal muncitor, potrivit prevederilor Decretului Consiliului de Stat nr. 283/1979, cu respectarea condițiilor prevăzute în anexa nr. 3 la prezentul decret.

3. Prezentarea jurisprudenței proprii instanțe:

Prin decizia civilă nr. 848/A/2017 a Curții de Apel , pronunțată în dosarul nr. 2424/112/2016, au fost respinse motivele de apel prin care s-a tins la respingerea acestor pretenții ale reclamantei, privind valorificarea la stabilirea pensiei a veniturilor reprezentând ajutor/contravaloare energie electrică. În același sens au fost pronunțate decizia civilă nr. 16/A/2017 în dosarul nr. 2468/117/2016*, decizia civilă nr. 572/A/2017 în dosarul nr. 4183/117/2016.

În sens contrar s-au pronunțat decizia civilă nr. 1168/A/2017 a Curții de Apel , în dosar nr. 1075/117/2017, decizia civilă nr. 1331/117/2017 în dosarul nr. 280/117/2017, decizia civilă nr. 1439/A/2017 în dosarul nr. 1818/117/2017.

4. Prezentarea jurisprudenței naționale/a altor state/comunitară/a drepturilor omului apreciate a fi relevantă pentru dezlegarea problemei de drept supuse analizei:

La nivel național, s-au identificat soluții pronunțate în sens favorabil cererii de recalculare a pensiei cu luarea în considerare a acestor venituri (decizia civilă nr. 1585/2017 a Curții de Apel , decizia civilă nr. 5756/R/2009 a Curții de Apel , decizia civilă nr. 5951/2017 a Curții de Apel)

De asemenea, au fost identificate soluții în sensul respingerii cererilor de recalculare a pensiilor cu luarea în considerare a acestor venituri (decizia civilă nr. 2331/2017 a Curții de Apel , decizia civilă nr. 2517/2015 a Curții de Apel

Este evident caracterul neunitar al acestei jurisprudențe, care se impune a fi clarificată, tocmai față de această situație, prin mecanismul dezlegării unor chestiuni de drept.

5. Punctul de vedere al completului de judecată asupra chestiunii de drept sesizate;

Din punctul de vedere al completul Curții de Apel ce formulează prezenta sesizare, dezlegarea chestiunii de drept ce face obiectul prezentei trebuie făcută în sensul constatării că aceste venituri, obținute cu titlu de ajutor energie, trebuie luate în considerare la stabilirea drepturilor de pensie.

Chestiunea centrală în dezlegarea acestei probleme este dată de necesitatea de a încadra aceste tipuri de venituri în categoriile salariale la care se referă dispozițiile art. 165

alin. 1 și 2 din Legea nr. 263/2010, respectiv cele ale anexei 15 la Normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, aprobate prin H.G. nr. 257/2011, respectiv de a stabili dacă aceste venituri plătite cu titlu de „ajutor contravaloare energie electrică” se pot analiza ca fiind „alte sporuri cu caracter permanent prevăzute de legislația specifică fiecărui domeniu de activitate sau prevăzute în contractele colective și individuale de muncă”, cu consecința valorificării lor la stabilirea cuantumului pensiei, sau pot fi analizate cu titlu de „participare la beneficii a oamenilor muncii din unitățile economice”, sau ca „alte sporuri care nu au avut caracter permanent”, fie ca și „compensații acordate conform decretelor nr. 46/1982 și nr. 240/1982”, cu consecința înlăturării lor de la stabilirea cuantumului pensiei.

Ceea ce rezultă din datele concrete ale cauzei este că în funcție de aceste venituri s-au achitat contribuțiile de asigurări sociale, sens în care sunt atestările fostului angajator, care a emis adeverința în cauză.

De asemenea, rezultă caracterul ritmic lunar al acestor plăți, cum de altfel sunt ele reglementate în contractele colective de muncă ce au stat la baza plății, și în care se prevede: „Salariații Companiei Naționale de Electricitate vor beneficia de reducerea tarifului la energie electrică pentru consumul casnic, prevăzută de H.G. nr. nr. 279/1990, acordată sub forma contravalorii unei cote anuale de 3600 Kwh, repartizată în mod egal pe luni (300 Kwh/lună) calculată la tariful de vânzare către populație în vigoare în luna respectivă”.

Aceste drepturi salariale, achitate pentru perioada 1993-2001, au deci un caracter contributiv, fiind incluse în fondul de salarii în raport de care s-au achitat, la nivel de unitate, contribuțiile de asigurări sociale de stat, și de asemenea, un caracter de lunară ritmicitate, fiind totodată specifice domeniului de activitate aferent căruia au fost acordate (domeniul producției de energie electrică).

Ca atare, se constată că încadrarea lor cea mai potrivită este în categoria sporurilor cu caracter permanent, fiind prevăzute în contractele colective de muncă specifice domeniului de activitate în cadrul căruia s-au plătit, corespunzând exact condițiilor legale mai sus descrise pentru a fi luate în considerare la stabilirea pensiei (de a fi sporuri salariale, de a fi permanente, de a fi prevăzute în contractele colective de muncă).

Nu se încadrează în specificul veniturilor realizate cu titlu de participare la beneficii a oamenilor muncii din unitățile economice, astfel cum este el reglementat prin dispozițiile legale mai sus citate, ale art. 51 din Legea nr. 57/1974 republicată, privind retribuirea după cantitatea și calitatea muncii, unde se descrie modul de constituire a acestui fond de participare a oamenilor muncii la beneficii, și anume, acesta se constituie anual, pe baza rezultatelor economice ale anului anterior, or aceste prevederi din contractele colective de muncă succesive au stabilit în mod constant același beneficiu, nediferențiat de la un an la altul.

Apoi, nu se verifică nici ipoteza că ele ar reprezenta alte sporuri ce nu au avut caracter permanent, întrucât în toate contractele colective de muncă încheiate la nivelul acestui angajator, pe perioada anilor 1993 - aprilie 2001, sunt prevăzute aceste venituri, sub forma unei cote anuale, ce a fost repartizată pe luni, în părți egale.

De asemenea, deși angajatorul, în precizările furnizate la solicitarea instanței de apel, arată că aceste venituri „nu aveau caracterul unor sporuri salariale, motiv pentru care nu intrau în baza de calcul a pensiei suplimentare, conform decretului nr. 232/1986 și O.U. nr. 31/1998”, se constată că nu există o corelare între reglementările relative la contribuția pentru pensia suplimentară și calificarea acestor venituri, realizate în perioada anilor 1992-2001, ca (ne)fiind sporuri salariale, în condițiile în care dispozițiile legale pe care le indică angajatorul (Decretul nr. 232/1986 și O.U.G. nr. 31/1998) nu aduc nici o clarificare în sensul pe care acesta îl afirmă.

Tot astfel, acest ajutor nu poate fi confundat cu compensarea majorării prețurilor și tarifelor la energia electrică, termică și gaze naturale, reglementată de dispozițiile art. 13 din Decretul nr. 153/1980, așa cum susține pârâta, în condițiile în care această compensare este reglementată pentru „întregul personal muncitor”, or veniturile analizate prin prezenta

sesizare reprezintă niște venituri specifice ramurii producției de energie electrică și nu se confundă cu o compensare a majorării prețului energiei electrice.

PENTRU ACESTE MOTIVE,
ÎN NUMELE LEGII,
DISPUNE:

Constată admisibilă sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept:

„Cum se interpretează și se aplică prevederile art. 165 alineatul 2 din Legea 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, ale H.G. nr. 257 din 20 martie 2011 pentru aprobarea Normelor de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice (NORME din 20 martie 2011) - anexa nr. 15, pct. VI - „mențiune”, ale Decretului nr. 389/1972 cu privire la contribuția pentru asigurările sociale de stat - art. 1-3, a ale Legii nr. 49 din 25 mai 1992 pentru modificarea și completarea unor reglementări din legislația de asigurări sociale, Precizările nr. 181679/10.07.1992 privind aplicarea prevederilor Legii nr. 49/1992 pentru modificarea și completarea unor reglementări din legislația de asigurări sociale, ale Legii nr. 57/1974 republicată, privind retribuirea după cantitatea și calitatea muncii – art. 9 și 51, ale Legii nr. 53/2003 – CODUL MUNCII – art. 160, ale Legii nr. 10 din 25 noiembrie 1972 - CODUL MUNCII - art. 29, art. 90, art. 76-84, în ce privește veniturile reprezentând ajutor contravaloare energie electrică, în sensul de a se stabili dacă acestea trebuie luate în considerare la stabilirea cuantumului pensiei.

Dispune înaintarea prezentei încheieri, la care se atașează următoarele înscrisuri, conforme cu originalul:

- contestația formulată de reclamant;
- note scrise formulate de pârâtă la fond;
- sentința civilă nr. 807/F din 5 septembrie 2017 pronunțate de Tribunalul împotriva căreia atât reclamantul cât și pârâta au declarat apel;
- apelul reclamantului;
- apelul pârâtei;
- întâmpinările formulate de părți;
- contractele colective de muncă aferente perioadei 1993-2001 depuse de SDEE Transilvania Nord;
- practică judiciară.

Dispune suspendarea judecării conform prevederilor art. 520 alin. 2 Cod procedură civilă.

Fără cale de atac.

Data și pronunțată în ședința publică din 5 martie 2018.

PREȘEDINTE,

JUDECĂTOR,

GREFIER,